

ብሩሴሎሲስ (የውርጃ በሽታ)

ብሩሴሎሲስ ምንድን ነው?

ብሩሴሎሲስ በባክቴሪያ አማካይነት በሰውና እንስሳት ላይ የሚከሰት በሽታ ሲሆን የመራቢያ አካላትን ዑደት በማዛባት ውርጃና የስነ ተዋልዶ ችግር ያስከትላል።

በበሽታው የሚጠቁ እንስሳት የትኞቹ ናቸው?

በአመንዣኪ እንስሳት (የዳልጋ ከብት፣ በግና ፍየል) ላይ ይከሰታል።

በዚህ በሽታ ሰው ሊጠቃ ይችላል?

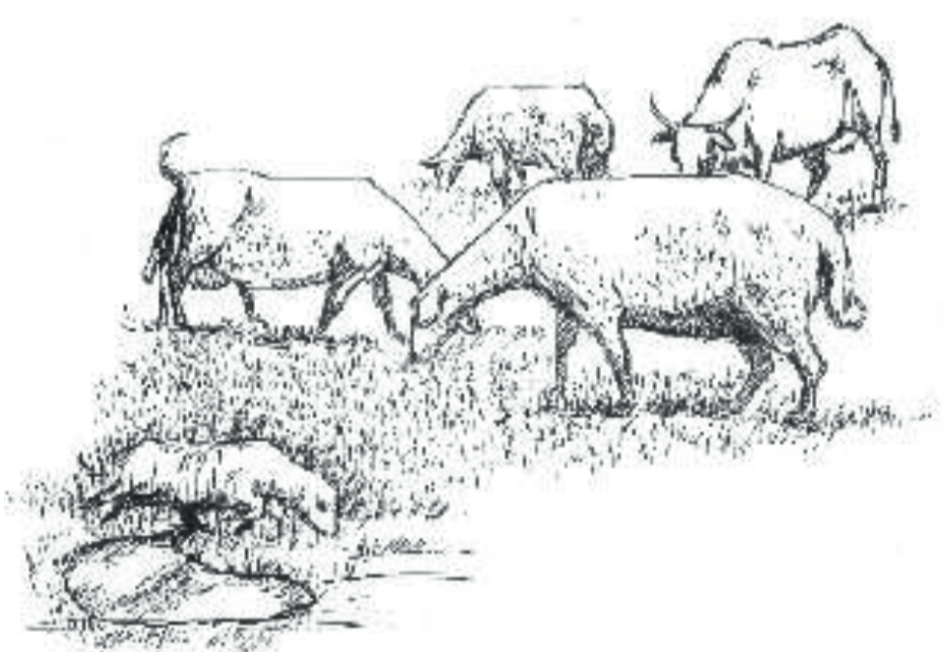
- አዎ። ሰው በዚህ በሽታ በአስከፊ ሁኔታ ሊጠቃ ይችላል።
- የሚለዋወጥ የሰውነት ሙቀት፣ ለረጅም ጊዜ የሚቆይ ትኩሳት፣ ስንፈተ-ወሲብ፣ እንቅልፍ ማጣት፣ የሆድ ድርቀት፣ የምግብ ፍላጎት ማጣት፣ ራስ ምታት፣ የመገጣጠሚያ ህመም፣ ጠቅላላ የህመም ስሜትና የውርጃ ምልክት ያሳያሉ።

ውርጃ የተከሰተው በብሩሴሎሲስ መሆኑን እንዴት ማወቅ ይቻላል?

- በአመንዣኪ እንስሳት ውርጃና የሞተ ጥጃ መወለድ የበሽታው ዋና መለያ ምልክት ነው።
- ውርጃው በአብዛኛው የሚከሰተው በእርግዝናው የመጨረሻ ሶስት ወራት ውስጥ ሲሆን፣
- በተባዕት እንስሳት የዘር ፍሬ ማመንጫ ማበጥና ህመም እንዲሁም መለስተኛ የስነ ተዋልዶ ችግር ወይም መሀንነትን ያስከትላል።

ይህ በሽታ ከእንስሳት ወደ እንስሳት እንዴት ይተላለፋል?

- የበሽታው አምጭ ባክቴሪያ በሽሉ፣ በእንግዶ ልጅ እና በውርጃ ፈሳሾች አማካይነት ወደ አካባቢ ይሰራጫል።
- በአካባቢያችን የተሰራጨው ባክቴሪያ በአፋቸው በኩል በመግባት፣
- እንስሳት የተበከለ መኖ ወይም ውሃ በሚወስዱበት ጊዜ (ዋነኛ መተላለፊያ መንገድ)፣
- እንስሳት ከመራቢያ አካላት ወይም ከብልት የሚወጣ ፈሳሽን፣ የጨነገፈ ፅንሰን ወይም የተወለዱ የበግና ፍየል ግልገሎችን ሲልሱ፣
- የበሽታው አምጭ ባክቴሪያ ከወተት ጋር የሚወጣ በመሆኑ በግልገሎችና ጥጆች ዋነኛ የመተላለፊያ መንገድ ነው።

እንስሳትን በተበከለ ግጦሽ ማሰማራት

ያለበቁ የመከላከያ አልባሳት (ጓንት፣ የአፍና አፍንጫ መሸፈኛ) የእንስሳት እርድ ሲከናወን

ይህ በሽታ ወደ ሰው እንዴት ይተላለፋል?

- ከማንኛውም የተበከለ ማህፀን የሚወጣ ፈሳሽ፣ የጨነገፈ ፅንሰ፣ የእንግዴ ልጅ፣ ሽንት እና ከማንኛውም የተበከለ አካላዊ ፈሳሽ ጋር በሚደረግ ቀጥተኛ ንክኪ፣
- ከበሽተኛ እንስሳት የተገኘና በአግባቡ ያልተቀቀለ ወይም ጥሬ ስጋ፣ ወተትና የወተት ተዋጽኦዎችን በመጠቀም፣

ያለበቁ የመከላከያ አልባሳት በእጃችን እንስሳትን ማዋለድ

- እንስሳትን በምናዋልድበት ወይም እርድ በምናከናውንበት ጊዜ የበሽታው አምጭ ባክቴሪያ በአየር አማካይነት ወደ ሰው አካል ሲገባ፣
- የእንስሳት ህክምና ሰራተኞች በስራ ላይ እያሉ በድንገት በሚደርስባቸው አደጋ ባክቴሪያው ቆዳቸውን አልፎ ሲገባ ወይም በተበከለ እጃቸው አይናቸውን በሚነካኩበት ጊዜ፣

በሽታው ወደ እንስሳት እንዳይተላለፍ እንዴት መከላከል እችላለሁ?

- ብቸኛው የመከላከያ ዘዴ የእንስሳትን መዋያና ማደሪያ ጋጥ እንዲሁም የእርድ ቦታዎችን ንፅህና በአግባቡ በመጠበቅ ነው፡፡

እራሴንና ቤተሰቤን ከዚህ በሽታ እንዴት መከላከል እችላለሁ?

- እንስሳትን በምናዋልድበት እና አዲስ የተወለዱ ግልገሎችን በምናፀዳበት ጊዜ የመከላከያ አልባሳትን በዋናነት የእጅ ጓንትና የአፍና አፍንጫ መሸፈኛ በመጠቀም፣
- ወተትን በሚገባ አፍልቶ በመጠቀም፣
- ከእንስሳት እና ጥሬ ስጋ ወይም ወተትና የወተት ተዋጽኦዎች ጋር ከሚደረግ ንክኪ አስቀድሞ በአካላችን ወይም በቆዳችን የሚገኝን ማንኛውም ቁስል በመሸፈን፣
- ድንገተኛ የድካም ስሜት፣ የራስ ምታትና የሆድ ህመም ምልክቶች ሲሰማን ትኩሳት ቢኖርም ባይኖርም ሀኪም በማማከር፡፡

በአግባቡ ያልተቀቀለ ወይም ያልበሰለ ወይም ጥሬ ወተት እና ስጋ ስንጠቀም